

WAK!

Wędrujące Ale Kino!
Festiwal Filmów Młodego Widza

2017

nr. 8

Scenariusz lekcji do filmu *Miss Impossible* (reż. Emilie Deleuze, Francja 2016)

Autor: Maciej Pietrzak

Tytuł zajęć: Sztuka filmowej opowieści na przykładzie filmu *Miss Impossible*.

Czas realizacji: jednostka lekcyjna

Grupa wiekowa: szkoła podstawowa, klasa VII, gimnazjum

Cele operacyjne:

Cele poznawcze:

Uczeń/ uczennica:

- rozpoznaje podstawową trzyaktową strukturę opowiadania filmowego,
- potrafi wskazać podstawowe elementy struktury opowieści,
- wie czy jest łuk przemiany bohatera,

Cele kształtujące:

Uczeń/ uczennica:

- potrafi zastosować poznaną terminologię do analizy różnych dzieł filmowych i literackich,
- potrafi uargumentować swoje poglądy i doświadczenia odbiorcze związane z obejrzanym dziełem filmowym,
- kształtuje umiejętność udzielania odpowiedzi na zadane pytanie,

Cele wychowawcze:

Uczeń/ uczennica:

- uczy się myślenia analitycznego,
- rozwija pamięć, wyobraźnię,
- uczy się pracy indywidualnej,

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana,
- dyskusja,
- praca indywidualna,
- burza mózgów,
- miniwykład.

Pomocne dydaktyczne:

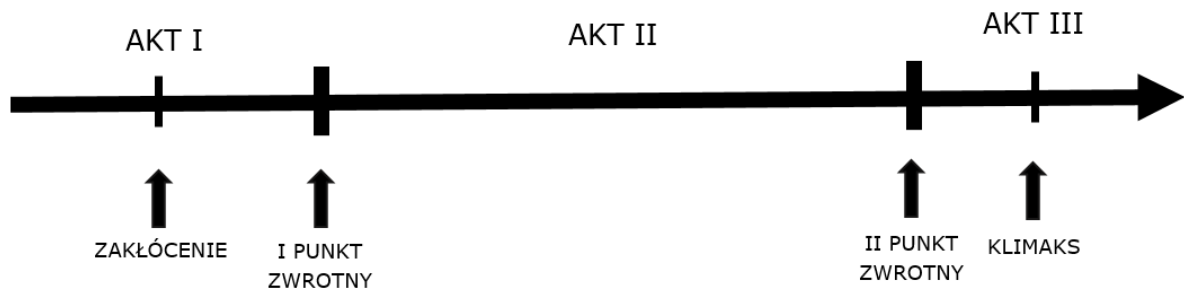
- 2 karty pracy (załączniki)

Przebieg zajęć:

1. Dramaturgia filmu – miniwykład [15 minut]

Lekcję rozpoczyna przeprowadzony przez nauczyciela miniwykład poświęcony klasycznej, hollywoodzkiej strukturze opowiadania filmowego. Ważne jest, by uświadomić uczniom, że prezentowana struktura nie została wymyślona na potrzeby X muzy, a jest jedynie dostosowaniem wcześniej istniejących rozwiązań dramaturgicznych do specyfiki medium filmu. Trójaktową (bądź pięcioaktową) strukturę opowieści, na którą składają się ekspozycja, rozwinięcie i kulminacja stosowano już w starożytności, co potwierdzają znane już uczniom antyczne dramaty.

Nauczyciel rozrysowuje na tablicy następujący schemat prezentujący trójaktową strukturę opowiadania filmowego w formie osi czasu:

Nauczyciel objaśnia uczniom schemat, zwracając uwagę na jego następujące elementy:

AKT I powinien zawierać ekspozycję, w której poznamy **głównego bohatera** oraz jego **normalne życie**. Owa normalność zostaje przerwana w momencie **zakłócenia** – wydarzenia, które maći dotychczasową rutynę bohatera i zmusza go do podjęcia działania. **AKT I** kończy się w momencie, gdy bohater (w konsekwencji zaistniałego **zakłócenia**) podejmuje działanie zmieniające bieg opowieści – moment ten nazywamy **I punktem zwrotnym**.

Przykład:

Ekspozycja: Czerwony Kapturek - Mała urocza dziewczynka, której ukochana babcia uszyła czerwone wdzianko z kapturem mieszka wraz z mamą w wiosce.

Zakłócenie: Babcia Kapturka choruje.

I punkt zwrotny: Mama prosi Kapturka, by zaniósł babci jedzenie; Kapturek rusza w drogę.

AKT II zawiera wszelkie **przygody, przeciwności i przeszkody**, które bohater napotyka podczas swojej podróży. W tym czasie bohater nabiera doświadczeń i wiedzy, która zaprocentuje w przyszłości. **AKT II** kończy się w momencie największego napięcia, gdy bohater jest bliski klęski - moment ten nazywamy **II punktem zwrotnym**.

Przykład:

Przygody, przeciwności i przeszkody: W czasie przeprawy przez las dziewczynka spotyka wilka i wdaje się z nim w rozmowę, wyjawiając, gdzie znajduje się domek babci. Wilk udaje się do chatki, pożera babcię i zajmuje jej miejsce w łóżku.

II punkt zwrotny: Kapturek dociera do domu babci i zostaje pożarty przez wilka.

AKT III to fragment, w którym **napięcie dramaturgiczne wzrasta**, by osiągnąć swoje apogeum w **punkcie kulminacyjnym**, nazywanym również **klimaksem**. Następuje rozładowanie napięcia (**katharsis**) i podsumowanie wątku głównego bohatera.

Przykład:

Wzrost napięcia dramaturgicznego: Do akcji wkracza gajowy podejmujący walkę z wilkiem.

Klimaks: Gajowy zabija wilka i ratuje babcię oraz Kapturek.

Katharsis: W przypadku opowieści o Kaptureku będzie to morał przestrzegający dzieci przed wdawaniem się w rozmowy z nieznajomymi.

2. Dramaturgia filmu *Miss Impossible* - ćwiczenie [10 min]

Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy nr 1. Zadaniem uczniów jest wpisanie opowieści znanej im z filmu *Miss Impossible* w ramy trzyaktowej struktury opowieści przedstawionej na początku lekcji.

Przykładowe rozwiązanie:

AKT I

Ekspozycja: Pierwszego dnia nowego roku szkolnego poznajemy Aurorę - kilkunastoletnią dziewczynkę, która ma problemy w nauce. Dowiadujemy się, że będzie powtarzała klasę. Bohaterka ma trudne relacje z rodzicami i młodszą siostrą.

Zakłócenie: Aurora zostaje zaproszona do zespołu muzycznego, początkowo odmawia.

I punkt zwrotny: Aurora po raz pierwszy przychodzi na próbę zespołu.

AKT II

Przygody, przeciwności i przeszkody: Nawiązanie przyjacielskich relacji z kolegami z zespołu. Konflikt i pojednanie z najlepszą przyjaciółką. Mentorska pomoc nowego nauczyciela języka francuskiego i poprawa wyników w nauce. Pogłębiające się obawy Aurory o własną „oziębłość” w relacjach z chłopcami. Dobre rady babci. Zaostrenie konfliktu z matką.

II punkt zwrotny: Aurora nie zgadza się na pierwszy publiczny występ zespołu. Odchodzi z kapeli.

AKT III

Wzrost napięcia dramaturgicznego: Aurora podejmuje wyzwanie, wraca do zespołu i przygotowuje się do występu.

Klimaks: Koncert z okazji urodzin mamy Aurory, podczas którego okazuje miłość koledze z zespołu i ostatecznie godzi się z matką, dedykując jej piosenkę ze sceny.

Katharsis: Domykają się dwa najważniejsze wątki w historii bohaterki – konflikt z matką oraz odkrycie własnej seksualności.

3. Schemat dramaturgii *Miss Impossible* - burza mózgów [6 min]

Nauczyciel prosi uczniów o podzielenie się wynikami swoich przemyśleń. Następuje burza mózgów, w czasie której nauczyciel i uczniowie wspólnymi siłami układają jak najpełniejszą strukturę opowieści zawartej w *Miss Impossible*. Narysowany wcześniej na tablicy schemat zostaje uzupełniony przykładami z filmu. Zadanie ma dać uczniom możliwość prowadzenia konstruktywnego sporu, każdy z zabierających głos powinien merytorycznie uargumentować, dlaczego uważa, iż konkretny moment filmu najlepiej odpowiada poszczególnym częściom schematu.

4. Przemiana głównego bohatera – burza mózgów [5 min]

Nauczyciel zwraca uwagę uczniów na przemianę, jaką przeszła Aurora dzięki nabytym doświadczeniom. Następnie przechodzi do krótkiej refleksji nad tym, jak ważnym elementem filmowych i literackich opowieści jest **przemiana głównego bohatera**. Nauczyciel inicjuje burzę mózgów i wraz z uczniami stara się wskazać kilka znanych im literackich i filmowych metamorfoz:

Przykłady:

- *Jacek Soplica – Ksiądz Robak*
- *Farmer Luke Skywalker – Rycerz Jedi Luke Skywalker*
- *Żołnierz Michael Corleone – Ojciec Chrzestny Michael Corleone*

5. Przemiana Aurory – ćwiczenie [6 min]

Nauczyciel informuje uczniów, że przemiana, jaką przechodzi bohater, może być przedstawiona graficznie za pomocą **łuku postaci**. Następnie rozdaje uczniom karty pracy nr 2 i prosi o scharakteryzowanie przemiany jaką przeszła Aurora.

Przykładowe rozwiązanie:

AURORA NA POCZĄTKU SWOJEJ „PODRÓŻY”	AURORA PO PRZEBYCIU „PODRÓŻY”
<ul style="list-style-type: none">- Zbuntowana nastolatka w wiecznym konflikcie z rodzicami, zwłaszcza z matką.- Pełna obaw o własną „oziębłość” w relacjach z chłopcami.- Zazdrosna o młodszą siostrę.- Uwielbia prowokować dorosłych i wprawiać ich w zakłopotanie.- Nie cierpi szkoły i ma słabe wyniki w nauce.- Nie akceptuje własnego wyglądu.	<ul style="list-style-type: none">- Pojednana z matką.- Zakochana w koleżce z zespołu.- Pewna siebie i realizująca swoje pasje.- Stale poprawia swoje wyniki w nauce i nawiązuje mentorską relację z nauczycielem.- Wie czego pragnie i osiąga swój cel.- Akceptuje samą siebie i nie obwinia innych o własne niepowodzenia.

6. [3 min]

Nauczyciel prosi uczniów o podzielenie się swoimi przemyśleniami. W kierowanej dyskusji podsumowującej zajęcia zastanawia się wraz z uczniami, które doświadczenia najbardziej wpłynęły na metamorfozę głównej bohaterki.

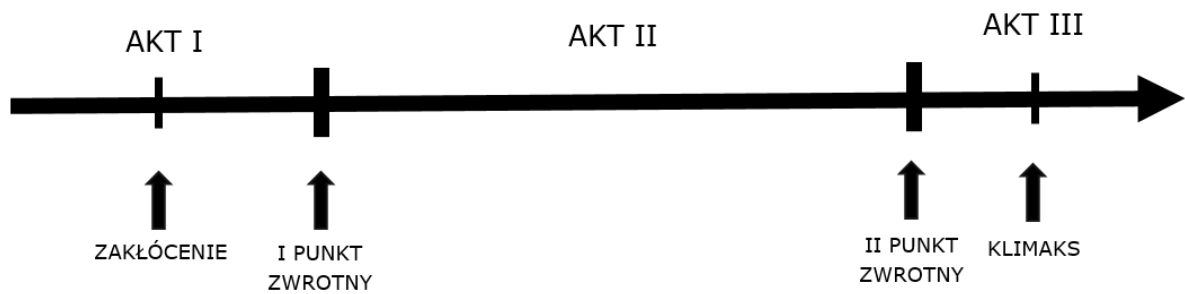
O autorze:

Maciej Pietrzak – doktorant na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ukończył studia magisterskie na poznańskim filmoznawstwie. W roku 2013 był stypendystą programu Polish Intercultural Youth Encounters, w ramach którego zrealizował semestr nauki na Uniwersytecie w Tel Awiwie. W tym samym roku odbył staż w Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie. Obecnie współtworzy Centrum Dokumentacji Audiowizualnej UAM – instytucję zajmującą się archiwizacją oraz restauracją cyfrową materiałów filmowych związanych z Poznaniem.

Główne obszary jego naukowych zainteresowań koncentrują się wokół tematów żydowskich, bliskowschodnich oraz wzajemnych zależności kina i świata polityki. Na UAM prowadzi zajęcia scenariopisarskie oraz warsztaty filmowe.

KARTA PRACY NR 1

AKT I

Ekspozycja:

.....
.....
.....

Zakłócenie:

.....
.....

I punkt zwrotny:

.....
.....

AKT II

Przygody, przeciwności i przeszkody:

.....
.....
.....
.....

II punkt zwrotny:

.....
.....

AKT III

Wzrost napięcia dramaturgicznego:

.....
.....

Klimaks:

.....
.....

Katharsis:

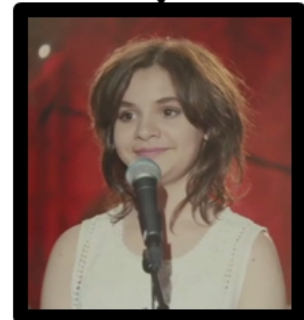
.....
.....

KARTA PRACY NR 2

ŁUK POSTACI

AURORA NA POCZĄTKU
SWOJEJ „PODRÓŻY”

AURORA PO
PRZEBYCIU „PODRÓŻY”

